

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z 13. listopada b. r. raczył najmiłosiej radcy wyższego sądu krajowego i nadprokuratorowi państwa przy wyższym sądzie krajowym w Krakowie Dr. Janowi Summer nadać order żelaznej korony trzeciej klasy, a prokuratorom państwa Józefowi Dittrich, we Lwowie, i Antoniemu Nalepie w Krakowie, stopień i charakter radców wyższego sądu krajowego.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 17. listopada.

Z Brodów donoszą nam pod dniem 14. b. m., że dniem przedtem nadeszły tam pod eskortą wojskową dwa wozy z jeńcami, a to z korpusu rozbrojonego pod Porykiem. Na kilka prośb, zanieśionych z tamtąd do generał-gubernatora w Kijowie o dowolność wywozu kilka party wołów, skór i mąki, które zamówione zostały przed wydania zakazu wywożenia tych artykułów z Rosyi, odpowiedział odmownie w drodze konsulatu rosyjskiego. Książę Anienków żałuje, że nie może udzielić wyjątkowego pozwolenia prosiącym, ponieważ zakaz ten wydany został na rozkaz Cesarza. Szczęściem nie będzie on bardzo dotkliwym dla Galicyi, gdyż mamy tego roku dość zboża i mąki, a srożące się często zarazy bydła zmuszają właścicieli sprzedawać bydło rzeźne w większych partjach i taniej. — Z Rosyi donoszą, że nieustannie ciągną wojska ku granicom galicyjskim, i najmniejsze miasteczka pograniczne są przepelnione wojskiem.

Jak donosi *Oest. Const. Ztg.*, spodziewany jest W. Książę Konstanty w Wiedniu dzisiaj. Dworzec kolei północnej będzie na jego przyjęcie przystrojony, a na peronie ustawi się kompania honorowa z chorągwią i muzyką; we czwartek zaś będzie W. Książę zaproszony na obiad do dworu. — Centralna komisya długów państwa obradowała dnia 14. b. m. nad sprawozdaniem pana Wintersteina, wykaz z pierwszego półrocza 1863 jest już ukończony i wkrótce zapewne ogłosi go urzędowy dziennik przy Gazecie wiedeńskiej.

Memorial diplomatique z 14go b. m. ogłasza co następuje: „Już przy sposobności pierwszej podróży ces. austr. ambasadora ks. Metternicha objawiła Francya swoją politykę: „Przywrócenie Polski, nowa równowaga państw, system przymierzy, którego centrum byłaby Francya i Austria. — Anglia opierała się. Austria chciała zatrzymać Galicyę, zamieszkałą po większej części przez Rusinów. Skutkiem tego zostało zadanie zredukowane na przywrócenie stanu legalnego, kwestye zaś terytorjalne zaniczano. Deklaracya Austrii opiewa: Pójdzie ona z Francya, to jest nieodzowna konieczność, kompensacye mają być ułożone na kongresie europejskim za jednoczesnem porozumieniem się między Austryą, Francya i Anglią. Te mocarstwa mają przedłożyć program i utworzyć kierujący komitet kongresu. Podług doniesienia tego samego dziennika z 15go b. m. można kongres już uważać za zapewniony. W kołach dyplomatycznych w Paryżu utrzymują, że odpowiedzi już nadesłane z Kopenhagi, Haagi, Madrytu, Lizbony, Turynu i Konstantynopola są przyzwalające. Pogłoskę, jakoby lord Palmerston zaproszony został do Compiègne dla widzenia się z Królem Wiktorem Emanuelem nazywa *Memorial diplomatique* bezzasadną. — W dzielnicy Quartier latin i po kamienicach w Paryżu śpiewają w obec policyi pieśni nieprzyjazne Anglii. Agitacya przeciw Anglii wzmagą się. — Francuzkie ministerstwo marynarki wydało we wszystkich portach wojennych rozkazy, ażeby ile możności przyspieszano budowę okrętów i statków pancernych. Roboty, zamówione na sześć miesięcy, mają być ukończone w trzech miesiącach.

Co do odpowiedzi na zaproszenie Cesarza Napoleona są już dziś wiadomości telegraficzne z kilku stron. *Observer* angielski z 15. b. m. zaprzecza telegramowi wiedeńskiemu co do spólnego postępowania Anglii, Austrii i Prus. Anglia — powiada — ani przyjęła dotąd projektu kongresu spólnie z Austryą i Prusami, ani też odrzuciła go. — W hotelu ambasady rosyjskiej w Londynie był 14. b. m. świetny bal przy wielkim natłoku.

Z Petersburga odeszedł 11. b. m. list księcia Górczakowa do pana Drouyn de Lhuys z zapewnieniem, że przyzwalająca na kongres odpowiedź Cesarza Alexandra wysłana będzie zaraz po powrocie Cesarza do Petersburga.

Także rząd federacyi *szwajcarskiej* odpowiedział przyzwalając na zaproszenie Napoleona; żąda tylko, ażeby na porządek dzienny kongresu przyjęto powtórne ogłoszenie neutralności leżących nad jeziorem genewskim części Sabaudyi, i stanowe uregulowanie kwestyi względem doliny Dappes.

W sprawie *duńsko-niemieckiej* donosi telegram z Kopenhagi z 15. b. m., że usiłowania gabinetu duńskiego w związku i niektórych państw względem odwołania uchwały wykonawczej można uważać za bezskuteczne. Obsadzenie jednak Holsztynu i Lauenburga, z wyjątkiem twierdzy Rendsburga, nie będzie uważane za powód do wojny.

Na *amerykańskiej* widowni walki trwało 6. b. m. ciągle jeszcze bombardowanie Charlestonu, i część muru od strony morza zawaliła się. Separatyści bombardowali pozycyę Hookera w dolinie Lookul. Generał Meade gotował się do pochodu.

Lwów, 16. listopada. Dwa listy ze Lwowa w „Jeneralnej koresp. austr.“ rzucające na podstawie faktów, o których rzeczywistości wątpić nie można, uwagi godne światło na potajemne agitacye usiłujące podkopać porządek i bezpieczeństwo publiczne w naszym kraju, stały się w dziennikach krajowych i w opinii publicznej przedmiotem rozmaitych wniosków i domysłów. Nie naszą jest rzeczą wchodzić w bliższe ocenienie zdań różnorodnych, ile się bezpośrednio odnoszą do treści listów, któreśmy w tłumaczeniu umieścili w naszej Gazecie. Sądźmy jednak, że domysły „Czasu“ wyrażone w wstępnym artykule numeru 260 i w korespondencyi ze Lwowa umieszczonej w numerze 261 tegoż dziennika, zupełnie są mylne. Nadmieniony wstępny artykuł „Czasu“ upatrywać może tylko dwa powody ogłoszenia tych listów w „Jeneralnej koresp. austr.“ a mianowicie upatryuje w nich, albo zamiar osłabienia lub zniszczenia wpływu memoriału z dnia 31. października podanego przez kilku posłów galicyjskich do Jego Excel. ministra stanu, albo też chęć usprawiedliwienia domniemanego zaprowadzenia stanu oblężenia w Galicyi. Obydwie te wersye naszym zdaniem są zupełnie mylne i niczem nie uzasadnione. Jego Excel. minister stanu ma zapewne inne źródła do informowania się dokładnie o stosunkach kraju naszego, jak korespondencye ze Lwowa umieszczone w jednym z pism wiedeńskich, również i rząd, jeżeliby uznał potrzebę zaprowadzenia stanu oblężenia w Galicyi, nie usprawiedliwiałby zapewne tego kroku artykułami w „Jeneralnej koresp. austr.“ Zdanie „Czasu“, jakoby listy ze Lwowa w „Jen. kor.“ rozciągały na kraj całą solidarność w zabiegach partyi rewolucyjnej, uważamy także za zupełnie pozbawione wszelkiej podstawy. Ktokolwiek z uwagą i bez uprzedzenia czytał te listy, powezmie z nich przeciwnie przekonanie, że listy rzeczone przytaczając niezbita fakta służące za pewny dowód istnienia bezprawnej organizacyi w Galicyi, dalekie są od tego, by za to kraj cały pociągać miały do odpowiedzialności; ubolewają raczej nad uciskiem, jaki potajemne organa na kraj wyrzuciły usiłują. Czyli zaś ta tajna organizacya pochodzi od „rządu narodowego“ i jak dalece czynności jej w Galicyi wymierzone są przeciw Austrii lub innemu państwu, o to spierać się z „Czasem“ nie będziemy, nie będąc tak dokładnie informowanymi, jak „Czas“, który w tym względzie, jak widać, czerpie ze źródeł autentycznych, lecz dla nas nieprzystępnych.

Na nowy domysł wpada korespondencya do „Czasu“ datowana ze Lwowa dn. 11. b. m. Korespondent sądzi, że list pierwszy z „Jen. kor.“ (bo o tem tylko jest wzmianka), dla tego iż został wydrukowany w „urzędowej Gazecie Lwowskiej“, jest *prostem wezwaniem władz krajowych do zaprowadzenia surowych sposobów postępowania we wszystkich kierunkach*. Dziwną zaiste byłoby rzeczą, gdyby rząd chcąc wpływać na władze krajowe w jakimkolwiek kierunku, używał do tego „Gazety Lwowskiej“ i to za pomocą przedrukowania w niej listów z „Jeneralnej koresp.“ Umieszczamy te listy, nie dla dawania instrukcyi władzom, jak sobie mają postępować, (ku temu bowiem rząd ma swoje organa i środki), lecz jedynie dla obznajomienia czytającej publiczności z faktami, którym zapewne nikt nie odmówi ważności i doniosłości.

Z tego wychodząc stanowiska umieszczamy poniżej treści z kolei list umieszczony w „Jeneralnej koresp. austr.“ z dnia 14go b. m.

List ten datowany ze Lwowa, z dnia 8. b. m. jest następującej osnowy:

W ostatnim liście moim donosiłem już Panu, że niedawnemi czasy odkryte zostały w Krakowie *rewolucyjna komisya wojenna i rewolucyjna komenda placu*. Ze znalezionych przytem papierów można — jak się dowiaduję — poznać wyraźnie, jak dalece postąpiła już organizacya tych władz, a oraz przekonać się o tym fakecie, że władze te wykonywały już formalnie swój urząd na terytorjum austriackiem, że zatem obok prawowitego rządu istnieje drugi tajny, który cały kraj wciągnął w zakres swej czynności i prawie wszędzie znalazł ślepe posłuszeństwo.

Komisji wojennej, czyli jak ona zwała się także departamentowi wojennemu dla *wschodniej Galicyi* podlega komenda placu, a pod tej zarządem zostawali znowu: bióra informacyi i kwaterunku, zandarmerya, będący do dyspozycyi oficerowie i szkoła wojenne.

Miasto Kraków podzielone było na cztery okręgi, każdy o trzech sekcjach; mają istnieć raporta kilku żandarmów rewolucyjnych o wysledzaniu i wyszukiwaniu powstańców i rozporządzenia departamentu wojennego, zawierające rozkaz do śledzenia osób, które wstąpiły do korpusów powstańczych i znowu z nich się oddaliły, tudzież dalszy rozkaz, „*ażby w razie wyszukania stawiono je przed sądem wojennym.*” (Procedura w tych sądach musiała być bez wątpienia bardzo sumaryczna i energiczna). Niektóre dokumenta są legalizowane przez *departament wojenny* w Sączu. Przekonasz się Pan z tego, że — jak to niedawno już pisałem — także rewolucyjna organizacja cywilna daleko już postąpiła.

Małe oddziały powstańców w Galicyi wyprawiano *osobną pocztą*, która miała stacje swoje po dworach szlacheckich, i gdy niektórzy ze szlachty wyprawiali te transporta bezpłatnie, pobierali inni, których patriotyzm lub środki pieniężne były za małe, wynagrodzenia pieniężne za takie transporty. Żandarmi rewolucyjni zaopatrzeni byli w karty legitymacyjne, które opiewały następująco:

„Komendant placu.“

„Okazicielowi niniejszego, jako żandarmowi narodowemu, winien jest każdy posłuszeństwo bez oporu.“

Na odwrotnej stronie była wyciśnięta pieczęć rządu narodowego. W austriackiej Galicyi wydano już znaczną ilość takich kart legitymacyjnych. Fałszowanie takiej pieczęci ogłosił rząd narodowy za *zdradę stanu*. Smutna to zaprawde, że z tych faktów potrzeba koniecznie powziąć przekonanie, iż obok *prawnej* mogła władza *rewolucyjna* utworzyć się i rozszerzyć się tak dalece, i że usiłowania władz austriackich zdołały osiągnąć zaledwie pojedyncze tylko rezultaty, które machinacyę rewolucyjną wprowadzi na chwilę przerwać, ale bynajmniej zupełnie usunąć nie potrafiły.

Widzę z kilku dochodzących mnie dzienników wiedeńskich, że ogłaszane w piśmie Pana listy lwowskie bywają w taki sposób wykładane, jak gdyby były przeznaczone przygotować ludność na zaprowadzenie stanu oblężenia w Galicyi. Niemogę wiedzieć, czy rząd żywi takie zamiary czy nie, i niechęć też wcale wyrokować o stosowności lub zawczesności takiego środka. Ale jeżeli niektórzy publicyści upatrują w postępowaniu władz politycznych niesprawiedliwą surowość, zdradę sprawy polskiej, protegowanie Rosyi i pomoc użyteczną temu państwu jedynie dla przytłumienia powstania w Polsce kongresowej, lub przynajmniej utrzymują coś podobnego, to niechaj z opowiadań moich dowiedzą się przynajmniej o takich rzeczach, wobec których *każdemu wiernemu urzędnikowi austriackiemu* musi wydawać się koniecznością, uwolnić mieszkańców krajów *austriackich* z sieci, jakimi zwolna ręka rewolucyjna je ogarnia, a z których dla wzmagającej się codziennie ich gęstości *co raz trudniej* wydobyć się przychodzi.

Monarchia Austriacka

Wiedeń, 15. listopada. (*Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.*) Najwyższy dwór przenosi się z Schönbrunn do Wiednia w przyszłą sobotę. Przybył tu z Ischl J. C. W. Arcyksięże Ludwik Józef.

Lord Bloomfield miewa od kilku dni bardzo częste konferencje z hr. Rechbergiem.

Jener. Kor. dowiada się, że Dr. Pleniger otrzymał od Najj. Cesarza Austriackiego i Króla Wirtemburskiego złoty medal za dzieło: „*Fizjologia postępowania przy kuracyi wodą.*“

(*Dar łaski.*) Jego c. k. Apostolska Mość raczył najmilszemu kazać doreczyć obywatelowi panu *Franciszkowi Antoniemu Danninger* 300 zł. do rozdania w dniu Bożego narodzenia między żołnierzy okaleczonych na ostatniej wyprawie.

(*Czynności wydziałowe rady państwa.*) Wydział do obrady nad podatkiem zbytowym ukończył obradę nad sposobem poboru tego podatku. Co do postępowania w drodze rekursu uchwalono, aby termin rekursu wynosił 30 dni, a nie 14 jak było proponowane. Przyjęto postanowienie, aby prawo ostatecznego rozstrzygnięcia przysługiwało dyrekcji finansowej. Proponowano, aby władza rozstrzygająca była wzmocniona komisją z głosem stanowczym złożoną z obowiązanych do podatku. Pomimo całej słuszności tego wniosku, odrzucono go jednak dla tego, ponieważ odnosząc się tylko do jednego rodzaju podatków, sprowadziłyby za wiele komplikacji, tudzież potrzebę osobnego systemu wyborczego, a nareszcie w szczyplym zakresie działania stałyby się uciążliwym dla powołanych do rzeczonyj komisji. Udział kontrybuentów w wymiarze podatków i w rekursach może nastąpić dopiero po zreformowaniu systemu podatkowego. Fałszywe wykazanie swoich stosunków celem umniejszenia skarbowi dochodów, karane będą grzywną wynoszącą cztery razy tyle, co suma, którą skarb miał utracić. Przekroczenia z własnej woli, karane będą grzywną od 1 zł. do 100 zł. Dr. Kaiser jako sprawozdawca, przedłoży sprawozdanie wciągu przyszłego tygodnia.

Wydział finansowy obradował d. 14. b. m. nad rubryką: „*Dochody rozmaite*“ w budżecie ministeryum finansów. Dodatek do budżetu kroackiej kancelaryi nadwornej spowodował wydział finansowym zaprosić kroackiego kanclerza nadwornego, aby zasiadł w wydziale, lub przysłał zastępcę, celem udzielenia niezbędnych wyjaśnień, ponieważ reprezentant ministerstwa finansów hr. Sommaruga oświadczył, że żądanych wyjaśnień szczegółowych udzielić nie może.

(Posiedzenie izby deputowanych z d. 13. listopada.)

Na posiedzeniu izby deputowanych z dnia 13. listopada zajęli miejsca na ławicy ministeryalnej Ich Excel. pp. Schmerling, Plener, Lasser i Burger. Na porządku dziennym jest relacya wydziału finansowego co do budżetu ministeryum finansów. Referenci dep. Grocholski i Wohlward.

P. minister Plener zwrócił nasamprzód uwagę izby, iż ministeryum finansów z własnego popędu wniosło redukcję 350.000 zł. w stosunku do wydatków przeszłorocznych. Większa jednak redukcya jest niemożliwa ze względu na dobro służby, dlatego minister nie może się zgodzić na wnioski wydziału w wielu pozycjach. Zarzucano, iż reorganizacya służby finansowej jeszcze nie została przeprowadzona, nie została zaś przeprowadzona jedynie dlatego, że nowa organizacya władz politycznych w życie jeszcze nie weszła. Zarzut, jakoby sprawy finansowe przeciągały się przez trzy instancje, jest niesłuszny, sprawy bowiem rozkładu podatków dotyczące, załatwiane bywają stanowczo w krajach koronnych, ministeryum rozstrzyga jedynie rekursa i zażalenie, które prawie zawsze wszelkiej pozbawione są zasady. Tylko decyzje dotyczące majątku państwa ministeryum do siebie zastrzegło, jak to z natury rzeczy wypada.

Referent dep. Grocholski broni wniosków wydziału, który przekonany jest, iż redukcje proponowane bez uszczerbku służby przeprowadzone być mogą.

Przystąpiono następnie do rozpraw szczegółowych; pozycje odnoszą się do 14 miesięcznego przeciągu czasu.

Tytuł pierwszy Dyrekcya centralna 818.768 zł. (o 83.529 zł. mniej niż w roku przeszłym), przyjęto bez żadnej rozprawy.

Tytuł 2. Dyrekcje finansowe krajowe i administracye podatkowe, dyrekcje finansowe powiatowe. Wydział wnosi, *ażby pozycya ta w sumie 6,299.380 zł. (o 99.641 zł. mniej jak w roku przeszłym)* przyjęta została z tym dodatkiem, *ażby sumy dla pojedynczych krajów koronnych zawotowane, w tychże krajach użyte były.* Rząd proponował więcej o 6405 zł., którą to sumę wydział stracił przy dyrekcji finansowej lwowskiej.

P. minister skarbu oświadczył, iż po sumiennych badaniach przekonał się, iż suma przez rząd wymagana jest konieczną, nie może się przeto zgodzić z redukcją przez wydział proponowaną. Już w przeszłym roku po zwawych sporach izba przyzwoliła na żądanie skarbu, co nie byłaby uczyniła, gdyby żądanie to nie było dostatecznie usprawiedliwione.

Dep. Taszek przemawia za wnioskami wydziału; administracya skarbowa w Galicyi kosztuje o jedną czwartą częś więcej jak w innych krajach, dlatego sumę tę z wydatków galicyjskich stracono.

Po przymówieniu się p. ministra skarbu wnioski wydziału przyjęte zostały.

Tytuł 3. straż finansowa. Wydział wnosi zawotowanie 7,246.630 zł., co izba przyjęła z tym dodatkiem, iż uprasza się rząd o przyspieszenie reorganizacyi straży finansowej.

Tytuł 4. kasy główne i krajowe 924.785 zł. przyjęto bez rozpraw.

Tytuł 5. urzędy podatkowe. Wydział wnosi zawotowanie sumy 3,866.595 zł. (o 424.769 zł. mniej jak w roku przeszłym). Wniosek wydziału przyjęto po krótkiej rozprawie, w której wniosek dep. Kromera, *ażby izba upraszała rząd, izby nie przystępował do zamierzonego zmniejszenia liczby urzędów podatkowych w krajach niemiecko-słowiańskich, ale raczej dopił zamierzonej oszczędności zmniejszeniem urzędników odrzucony został.*

Tytuł 6. Prokuratury finansowe 574.725 zł. przyjęto bez zmiany. Dep. Barutin z Siedmiogrodu zalił się, iż do Siedmiogrodu poselani bywają urzędnicy języka krajowego nie posiadający, na co p. minister skarbu odrzekł, iż w Siedmiogrodzie z powodu tamtejszych stosunków było bardzo wiele procesów skarbowych, dlatego urzędników obco-krajowych dla pomocy służby delegować musiano.

Tytuł 7. Kataster 1.666.561 zł. przyjęto bez zmiany.

Tytuł 8. Dyrekcya górnicza, przeniesiony został do rozdziału 36 „*Górnictwo.*“

Tytuł 9. Szkoły górnictwa i leśnictwa 116.804 zł. przyjęto bez rozpraw.

Tytuł 10. Dyrekcya długów państwa 22.232 zł. przyjęto po dłuższej rozprawie. Wydział wniosł wykreślenie dwóch urzędników, które się utrzymało pomimo oporu p. ministra skarbu.

Tytuł 11. Koszta administracyi dawniejszego funduszu lombardzko-weneckiego, 30.020 zł. przyjęto bez rozprawy.

W końcu referent wnosi, *ażby izba wyraziła życzenie 1) ażby manipulacya kasowa została uproszczona i liczba urzędników uregulowana; 2) ażby reorganizacya administracyi finansowej przyspieszona została; 3) ażby w tem oczekiwaniu urzędy wakujące nie były obsadzone, o ile to być może.* Izba wnioski te przyjęła bez rozpraw, poczem posiedzenie zamknięto i do wtorku odroczone zostało.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 14. listopada. (*Reskrypt cesarski.*) *Dziennik* ogłasza następujący najwyższy reskrypt wydany do Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego księcia Konstantego Mikołajewicza.

Wasza Cesarska Wysokości!

Powoławszy Waszą Cesarską Wysokość w roku zeszłym do zarządu Królestwem Polskiem, w charakterze Meo Namiestnika,

pragnąłem przez to wyrazić niezachwianą wolę, nadania postępowego rozwoju nowym instytucjom przezemnie dla Królestwa udzielonym. Już sam wybór Najukochańszego brata Mego, był rekojmnią serdecznego życzenia. postępowania drogą pokoju do przywrócenia naruszonego w Polsce porządku i ustalenia w niej trwałego rządu, na zasadach zgodnych z potrzebami i korzyścią kraju. W zupełności pojawiły przychylnie moje dla narodu polskiego zamiary, serdecznie mając dla nich współczucie, ożywiony będąc wysoką myślą pojednania, Wasza Cesarska Wysokość z godnym zaparciem się poświęciliście swe stanowisko w Cesarstwie, ażeby na nowem polu wskazanem Waszej Cesarskiej Wysokości przez Moje nieograniczone zaufanie, podwoić Waszą gorliwość na korzyść służby i Ojczyzny. Miałem prawo oczekiwać od poddanych Mego Królestwa Polskiego, że tak zamiary Moje jak również i gotowość Waszej Cesarskiej Wysokości przy wprowadzeniu w wykonanie moich zamysłów, będą pojęte, że chwilowo uniesieni przez gwałt przeciwko rządowi, zrozumieją znaczenie Waszego przybycia do Królestwa i widząc w tem rekojmię Mojej troskliwości o szczęście Polski i dowód Mego usposobienia do przebaczenia błędu, zwrócą się na drogę obowiązku i uczucie przywiązania ku swemu Monarsze. Z wielkim Moim żalem nadzieje moje nie ziściły się.

Na pierwszym zaraz kroku spotkani wiarołomstwem i zamachem na drogocenne dla Mnie życie Wasze, Wasza Cesarska Wysokość krew swoją zaznaczyła przywiązaniem ku Mnie i Rosyi. Pomimo wszelkich usiłowań Waszych, nadane przezemnie instytucje dla Królestwa Polskiego, dotąd nie są czynne stosownie do ich znaczenia, napotykając ciągłe przeszkody nie z braku dobrej woli i starań o to rządu, lecz w samy kraju, znajdującym się pod naciskiem rokoszu i zgubnym wpływem zagranicznych podżegaczy. Z chwilą przybycia Waszego do Polski, powinna była nastać nowa era dla wewnętrznego jej rozwoju i pomyślności, natchniona winnym szacunkiem i zaufaniem dla praw. Bezustannie, nie szcędząc zdrowia swego, Wasza Cesarska Wysokość starała się przez stałą swą wolę przywieść do skutku dobroczynne Moje dla Królestwa Polskiego zamiary. Stosując działania swoje do celu Waszej misyi, mając na ciągłej uwadze korzyść służby, Rosyi i powierzonego Waszemu zarządowi kraju, gardząc w każdej chwili osobistym niebezpieczeństwem, niezachwialiście się w niezmordowanych usiłowaniach Waszych, nawet wtenczas, kiedy jawny bunt postawił największe trudności regularnym działaniom prawa. Lecz trwające zaburzenia, tajemne występne zamiary i wzrastająca wszechstronnie zdrada, przekonały Waszą Cesarską Wysokość o niestosowności z obecnym stanem kraju, wykonania myśli przychylnego i łaskawego pojednania, — która pobudziła Mnie włożyć na Was obowiązek wprowadzenia rezległych przywilei przezemnie Królestwu Polskiemu nadanych.

Naród polski nie chciał zrozumieć ani ocenić myśli wyznaczenia Waszej Cesarskiej Wysokości na Namiestnika Mojego i przez wiarołomne powstanie i występne spiski okazał się niegodnym udzielonego mu zakładu dobrych Moich chęci, w osobie najukochańszego brata Mego.

Uznając słusność poglądu Waszego, co do niemożności wśród obecnych okoliczności, postępowania w celu uspokojenia kraju drogą, jaka wywołała w roku zeszłym misję Waszą, zgadzam się na zadanie przez Was uwolnienie od obowiązków Mego namiestnika i głównodowodzącego wojskami w Królestwie Polskiem.

Gdy zaś, przy pomocy Bożej, powstanie w Polsce uśmierzone zostanie, kiedy usłuchawszy nakoniec głosu prawa i obowiązku, poddani Moi w Królestwie odrzucą gwałty jawnych popleczników zdrady, i zwrócą się ku Memu miłosierdziu, gdy ustalony porządek dozwoli znowu przystąpić do rozpoczętego przez Was dzieła, gdy okoliczności pozwolą na wprowadzenie instytucyj, które nadałem Królestwu, a wprowadzenie których w czyn, jest jednym z najwyższych i najszczerzych życzeń Moich, wówczas spodziewać się będą, że znowu będziecie w możności przyjąć udział w wykonaniu Moich zamysłów i poświęcić się dla korzyści służby z taką gorliwością i zaparciem się samego siebie, jakich ciągłe i niewątpliwe dowody również radośnie były dla Mego serca, jak nieograniczone są Moje ku Wam zaufanie i braterska przyjaźń i miłość.

Błagam Boga, ażeby żądany przez Was odpoczynek, koniec pracy dla Waszej Cesarskiej Wysokości po bezustannych i ciężkich pracach niesionych przez Was wśród największych przeszkód i prób, które głęboko zraniły serce Wasze tak gorąco kochające drogą Ojczyznę, o ile można najrychlej powrócił Wam siły.

Oby Bóg nam dopomógł. W Jego miłosierdziu bez granic ufam stale i niewzruszenie.

Na Oryginalie Własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano:

„Szerze Was kochający i wdzięczny brat
Alexander.“

Liwadya, d. 31. (19.) października 1863 r.

Kronika.

(Józef Ignacy Kraszewski) znany pisarz polski, któremu rząd rosyjski kazał wyjechać z Polski, bawi obecnie w Pradze. Na uczenie go do tamże uczył d. 11. b. m.

(Pożar w Berdyczowie.) Dnia 28. września, biedny Berdyczew, tak nieszczęśliwie zabudowany, iż ciągle a ciągle się pali, stał się pastwą jednego z największych pożarów. Ogień wybuchnął o godzinie 12 w nocy z drewnia-

nego domu leżącego w środku starego rynku, i w godzin parę blisko sto najpiękniejszych domów drewnianych, prawie wyłącznie żydowskich, legło w perzynie. Straty są niezmierne. Nazajutrz po tym okropnym wypadku, przeor miejscowego klasztoru Kks. Karmelitów ukazał się na zgłiszczu, zgrupował w około siebie biednych pogorzalców żydów, i rozdał na każdą rodzinę po 20 złotych ws. arcia. Czyn tak szlachetny nie mógł pozostać bez śladów, i na pierwszy raz przynajmniej zaopatrzone wyzute ze wszystkiego mienia całe rodziny nędzarzy.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Stanisławów, 6. listopada. W II. połowie z. m. były na targach tutejszych następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów.

	Miejsce targu:											
	Bohorodczany		Buczacz		Manasterzyska		Nadworna		Stanisławów		Tłumacz	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	walutą austriacką											
Mec pszenicy . . .	2	40	2	25	2	40	2	50	3	.	2	50
„ żyta . . .	1	40	1	10	1	20	1	50	3	10	1	20
„ jęczmienia . . .	1	20	.	80	.	90	1	.	1	.	1	20
„ owsa	60	.	70	.	65	.	80	.	73	.	50
„ hreczki	1	.	1	.	4	.	.	.	1	50
„ kukurudzy . . .	1	40	2	.	1	10	1	56	1	60	1	20
„ ziemniaków	40	.	40	.	40	.	60	.	40	.	50
Cetnar siana . . .	1	.	.	70	1	.	1	46	1	20	.	80
„ wełny
„ nasienia koniczu
Sąg drzewa twardego . . .	5	.	6	.	5	.	5	.	7	.	5	50
„ „ miękkiego . . .	3	.	5	.	4	.	4	.	4	.	4	50
Funt mięsa wołowego	8	.	10	.	8	.	8	.	10	.	12
Mas okowity	60	.	28	.	60	.	86	.	65	.	30

Wiedeń, 14go listopada. (Targ wiedeński na woły.)

W zeszłym tygodniu było na tutejszych targach 3226 wołów, w wadze od 450 do 700 \mathcal{E} . Z tego sprzedano na potrzebę miejscową 2060 sztuk. Płacono za 1 cetnar 18 do 27 zł. za 1 sz. 110 do 184 zł.

Z Ode ssy piszą pod d. 21. paździer. Dziś gdy posiadamy już mniej więcej ściśle sprawozdanie o urodzajach tegorocznych, łatwo będzie określić położenie handlu zbożowego, przez terażniejszą jesień, oraz przyszłą zimę i wiosnę. Zbiory tegoroczne na całym zachodzie Europy w ogólności wypadły nader zadawalniająco. Jedne tylko Węgry, i to w części niższej wzdłuż biegu Cissy, doświadczyły klęski nieurodzaju od nadzwyczajnej posuchy. Okręgi debreczyński, szegedyński i aradzki potrzebują, jak się okazało, przynajmniej 15 milionów guldenów zasiłku dla rolników, którzy w tej klęsce stracili nasiona, środki wyżywienia się i karm dla bydła. Do tego nieszczęścia przybyło jeszcze inne, widoczne wyczerpanie się wody w źródłach, podobne zjawisko postęgać się daje także w wielu miejscowościach gubernii chersońskiej. Z wyjątkiem wszakże Węgier, urodzaje tegoroczne w całej Europie zachodniej okazały się w ogóle wyższymi nad średnie. Ta okoliczność sprawiła, iż żądanie zboża z miejscowości będących naturalnymi śpiichlerzami Europy, niemal całkiem ustało, a ceny jego nadzwyczaj spadły. Stan rynków pierwszorzędných w Londynie, Marsylii, Hamburgu, Amsterdamie, Szczecinie, dotykalnie o tem przekonywa. Raz, a mianowicie w końcu sierpnia, kiedy ulewne długie deszcze zapanowały w Szkocyi, przeskadzając zbiorom z pola, obudziło się tam żądanie zagranicznego zboża. Lecz wskutek zamówień poczynionych w Londynie, porty szkockie w ciągu jednego tygodnia napełniły się tak wielką masą zboża, że ceny w jednej chwili spadły i żądanie zupełnie ustało. Sprawozdania z rynków zagranicznych są teraz nadzwyczaj monotonne; stereotypowe frazesa: „na rynku zbożowym cisza, o pszenicę nie pytają, ceny spadły“ i t. p. ciągle są w ustach agentów giełdowych. Pewien ruch widać tylko na targu pieniężnym, a to w skutek napływu lub upływu gotowizny brzęczącej przez stosunki ze Wschodem i Ameryką. Godna uwagi, że im większy jest napływ metalów do Europy, tem ruchliwszą poczyną być speculacja. Dzięki temu, a może przedewszystkiem obfitości zboża w domu, za które nie małe pieniądze za granicę się wnoszą, speculanci na Zachodzie rzucają się obecnie do zawiązywania rozmaitych stowarzyszeń przemysłowych, bankowych i handlowych. Punktem środkowym tego ruchu jest w chwili bieżącej Anglia, która kilku już takimi stowarzyszeniami obdarzyła ład stały Eurpoy. Wnosząc z tego wszystkiego, zdaje się, że do przyszłej wiosny nie będzie ożywienia w handlu, a zwłaszcza zbożowym. Zapasy wszędzie są bardzo obfite, ceny pospadały i nie można się spodziewać aby rychło poszły w górę. W Odessie speculanci zakupują zboże po cenach niższych, licząc zapewne na obroty w roku przyszłym, gdyż terażniejszy przynosi tylko same straty. Wywóz tegoroczny za granicę w porównaniu z przeszłorocznym, zwiększył się tylko co do pszenicy, mąki i łożu; lecz za to wywóz żyta, jęczmienia, siemienia, a nawet i wełny o wiele jest mniejszym.

Ostatnia poczta.

K r a k ó w , 16. listopada. *Krak. Ztg.* donosi: Dnia 14. h. m. wieczorem wykryto i aresztowano w pewnym domu przy ulicy sławkowskiej trzech szefów sekcyjnych kadrów powstańczych, odbywających właśnie posiedzenie. Znaleziono przy nich papiery usuwające wszelką wątpliwość co do ich stanowiska i czynności.

Dnia 15go zrana aresztowano rewolucyjnego komendanta placu miasta Krakowa, i znaleziono przy nim dokumenta oryginalne, które są dowodem, że takie stanowisko zajmował. Już więc drugi rewolucyjny komendant placu staje w przeciagu dziesięciu dni przed sądem karnym, poprzednik bowiem aresztowany został dnia 5go b. m.

Oprócz tego w ciągu ostatnich 6 tygodni osadzono w areszcie śledczym tutejszego sądu karnego wszystkich członków tak zwanej „Prowincjonalnej rady dla Galicyi zachodniej“, która miała siedzibę w Krakowie i składała się z kilku oddziałów, a mianowicie do spraw prowincjonalnych, administracyjnych, finansowych, policyjnych i wojennych, tudzież nadzwyczajnego pełnomocnego komisarza Warszawskiego rządu narodowego, który stał na czele tej rady prowincjonalnej, i trzech rewolucyjnych naczelników miasta. Te fakta okazują, dodaje *Krak. Ztg.*, że cały kraj objęty jest siecią organów i władz rewolucyjnych, co wymaga wielkiej czujności i stanowczego wystąpienia władz prawnych, i ich działanie dostatecznie tłumaczy.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 16. listopada.

Hotel George: PP. Jaroszyński Edward, z Podola. — Hohendorf Eust., z Bar. — Wiśniewski Teodr, z Krystynopola. — Sobota Karol, z Podhorka. — Morawski Konst., z Pohorzec. — Hr. Łączyński Henryk, z Sorocla. — Hr. Baworowski Włodz., z Strusowa. — Augustynowicz Bol, z Kniażego. — Augustynowicz Sew., z Szeptyc.

Hotel europejski: Mikułowski Tyt, z Jawornik.

Hotel Langa: Trachtenberg Józef, z Iwankowa.

Hotel angielski: Płocki Kons., z Choroskowa. — Kisielewski Antoni, z Lgoty.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 16. listopada.

PP.: Łodyński Hieronim, do Milatyna. — Piotrowski Leon, na Wołyn. — Manulewicz Konst., do Polski. — Stądnicki Tomasz, na Podole. — Donicz M., do Krakowa. — Obmiński Nap., do Kozarek. — Jordan Bol., do Chlebna. — Hr. Soltykow Alex., do Brzeżan.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 16. listopada 1863.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	329.22	+ 6.0	91.2	wschodni sl.	pochmurno
2. god. po poł.	329.19	+ 7.4	91.6	polud.-wsch. "	"
10. god. wiecz.	329.00	+ 6.4	89.5	wachodni "	"

T E A T R.

Dziś teatr niem.: „Das Pensionat“, opera komiczna w 1 akcie. Poprzedzi „Der Ehemann vor der Thüre“, komiczna opera w 1 akcie. Na dochód Teresy Schäfer Braunecker.

Jutro teatr polski: „Legat Hetmana“, dramat historyczny w 4 aktach przez L. S. Na dochód pani Anieli Aszperger.

Kurs lwowski.

Dnia 16. listopada.

	gotówka		towarem	
	zl.	c.	zl.	c.
Dukat holenderski	5	57	5	63
Dukat cesarski	5	60 1/2	5	65
Półimperyal zł. rosyjski	9	59 1/2	9	67 1/2
Rubel srebrny rosyjski	1	83 1/2	1	86 1/2
Talar pruski	1	75 1/2	1	78
Polski kurant i pięciozłotówka	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	73	38	74	13
„ „ „ m. k. za 100 zł.	77	03	77	90
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	69	75	70	50
5% Pożyczka narodowa	79	80	80	55
Akcyje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	194	—	196	—

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 16. listopada.

	zlr.	kr.
5% Metaliki	72	50
5% pożyczka narodowa	80	—
Losy z 1860 roku	93	90
Akcyje banku wiedeńskiego	772	—
„ „ kredytowego	180	20
London, 10 funtów szterlingów	118	—
Dukat pojedynczy	5	70
Srebro	118	25

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 14. listopada.

1. Dług państwowy. (Za 100 zł.)

	pien.	towar.
A. Państwa	—	—
W austr. wal. po 5%	69.40	69.60
„ „ bez kuponów	—	—
zwrotny po 5%	97.—	97.50
Z pożyczki narod. z proc.	—	—
od stycznia do lipca po 5%	80.—	80.20
od kwiet. do paźd. po 5%	80.—	80.20
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—	—
Metaliki po 5%	73.30	73.50
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	73.50	73.70
dtto. po 4 1/2%	65.50	66.—
dtto. „ 4%	58.50	59.—
dtto. „ 3%	44.50	45.—
dtto. „ 2 1/2%	36.50	37.50
dtto. „ 1%	14.75	14.80

Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	154.—	154.50
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	151.—	152.—
Przez. do wyl. z r. 1854	89.50	90.—
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł.	93.80	93.90
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	94.20	94.30
Renty Comu po 42 lir. austr.	17.50	18.—

Wylos. obl. dawn. długu państ.	—	—
po 5%	69.—	70.—
„ 4 1/2%	65.—	65.50
„ 4%	58.—	58.50
„ 3 1/2%	50.—	50.50
„ 3%	—	—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju	—	—
po 5%	59.—	60.—
„ 4 1/2%	52.—	53.—
„ 4%	47.—	48.—
„ 3 1/2%	41.—	42.—
„ 3%	31.—	32.—
„ 2 1/2%	21.—	22.—
„ 2%	11.—	12.—
dtto. z procent. za granicą	—	—
po 5%	67.25	67.75
„ 4 1/2%	60.—	60.50

B. Krajów koronnych	—	—
Niższej Austrii	87.75	87.75
Wyż. Aust. i Salcb.	85.—	85.50
Czech	91.—	—
Morawii	90.—	—
Szlaska	88.50	89.—
Stryri	87.25	87.50
Tyrolu	91.—	—
Kar. Krainy i Wyb.	87.—	89.—
Węgier	74.—	74.75

	pien.	towar.
Banatu Tem.	73.—	73.50
Kroacyi i Slawonii	74.—	75.—
Galicyi	71.—	71.50
Siedmiogrodu	72.75	73.25
Bukowina	71.—	71.50
Z klauzula wylos. w r. 1867	72.25	72.75
Lomb. wen. pożycz. z r. 1859	92.50	—
Dług Tyrolu	—	—
po 5%	—	—
„ 4%	58.50	59.—
„ 3 1/2%	—	—
„ 3%	58.50	59.—
„ 2 1/2%	—	—
„ 2%	29.—	30.—
„ 1 3/4%	—	—

2. Stan oblig. domestykaln.		
Po 3% za 100 zł.	27.—	—
„ 2 1/2% „ 100 „	22.50	—
„ 2 1/4% „ 100 „	20.25	—
„ 2% „ 100 „	18.—	—
„ 1 3/4% „ 100 „	15.50	—

3. Akcyje. (Za sztukę.)		
Banku narodowego	774.—	776.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	180.30	180.50
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	643.—	645.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1645.—	1647.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	186.50	187.—
Kol. Ces. Elzbiety po 200 zł. mon. konw.	137.—	137.50
Polud.-półn.-niem. kolei kom. po 260 zł. m. k.	128.50	128.75
Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	—
Polud. kolei państw. lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłaty 180 zł. (90%)	249.—	251.—
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	195.—	195.50
Kol. Preszb. Tyrn. l. emis. po 200 zł. m. k.	—	40.—
dtto H. emis. po 200zł. m. k.	—	85.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	685.—	695.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	250.—	232.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	195.—	200.—

	pien.	towar.
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. gór. po 200 zł. w. a.	130.—	135.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	423.—	425.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	210.—	232.—
Mestu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	—	394.—
Tow. młyn. par. w Wied. po 500zł. w. a.	390.—	395.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	260.—	265.—
Uprzyw. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	150.50	151.—

4. Listy zastawne. (za 100 zł.)		
Banku narod. { 6let. z r. 1857 po 5%	—	—
{ 10let. „ 1857 po 5%	102.25	102.75
w m. k. { przeznaczone do los. po 5%	89.—	89.25

Banku (na 12 m. 5%) narod. { przezn. do losow. w. a. (wiania po 5%)	85.—	85.20
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	73.25	73.75

5. Obligacje z prawem pierwszeństwa.		
Kolej Elzbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.75	98.—
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	90.75	91.—
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	86.75	87.25
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	119.—	119.50
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	119.50	120.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	90.—	90.50
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	86.—	86.50
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	80.—	80.50
Tow. żegl. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	95.—	95.50
Lloyda za 100 zł.	89.—	90.—
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	95.—	95.50
Polud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	78.25	78.75
Kolej gal. Karola Ludwika po 300zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł.	99.75	100.—

6. Losy. (za sztukę.)		
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	136.60	136.80
Tow. żegl. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	99.50	91.—
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	113.—	114.—
„ „ po 50 zł. m. k.	50.50	51.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	33.50	33.75
Esterhazego po 40 zł. m. k.	94.50	95.50
Salna „ 40 „	35.25	35.75
Palfego „ 40 „	34.—	34.50
Clarego „ 40 „	34.75	35.25
St. Genois „ 40 „	33.50	34.—
Windischgrätz 20 zł.	22.—	22.50
Waldsteina 20 „	20.25	20.75
Keglevicha 10 „	15.25	15.50

Weksie. (Na 3 miesiące.)		
Amsterdam za 100 zł. hol.	—	—
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	99.25	99.50
Berlin za 100 tal.	—	—
Wrocław za 100 tal.	—	—
Frankfurt za 100 zł. w. p. n.	99.25	99.50
Genua za 100 lir. piem.	—	—
Hamburg za 100 M. B.	87.75	88.—
Lipsk za 100 tal.	—	—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—	—
London za 10 ft. szt.	117.—	117.—
Lugdun za 100 fr.	—	—
Medyolan za 100 lir. wl.	46.—	46.—
Marsylia za 100 fr.	46.10	46.20
Paryż za 100 fr.	46.20	46.30
Praga za 100 zł. w. a.	—	—
Tryest za 100 zł. w. a.	—	—
Wenecya za 100zł. w. a.	—	—

(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	—	—
Konstantynopol za 100 piast. tur.	—	—

Kurs złoty.		
Dukaty ces. men.	5.65	5.65
dtto. pełnej wagi	5.65	5.66
Korona	16.05	16.10
20frankówka	9.42	9.44
Rosyjski imperyal	9.67	9.70
Talar związkowy	1.76	1.77
Srebro	117.—	117.25
Kurs korony w e. k. kasach	132.	50c.